

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอแกลง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกุดรัง อำเภอเชียงยืน และกิ่งอำเภอชื่นชม จำนวนทั้งสิ้น 51,930 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ 21,284 คน และสถานศึกษาขนาดเล็ก 30,646 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2538 : 187) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 381 คน

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

1. สุ่มตำบลจากทั้ง 7 อำเภอ อำเภอละ 2 ตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากได้กลุ่มตัวอย่างตำบล ดังนี้

- 1.1 อำเภอเมืองมหาสารคาม ได้แก่ ตำบลคอนหวาน ตำบลท่าสองคอน
- 1.2 อำเภอแกลง ได้แก่ ตำบลแกลง ตำบลมิตรภาพ

1.3 อำเภอกันทรวิชัย ได้แก่ ตำบลโคกพระ ตำบลศรีสุข

1.4 อำเภอโกสุมพิสัย ได้แก่ ตำบลแพง ตำบลโพนงาม

1.5 อำเภอกุฉีชัย ได้แก่ ตำบลนาโพธิ์ ตำบลห้วยเดย

1.6 อำเภอเชียงยืน ได้แก่ ตำบลคูทอง ตำบลเชียงยืน

1.7 กิ่งอำเภอชื่นชม ได้แก่ ตำบลชื่นชม ตำบลเหล่าดอกไม้

2. สุ่มสถานศึกษา 2 แห่งจากแต่ละตำบล จำนวนเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก 1 แห่ง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ 1 แห่ง เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

3. สุ่มผู้ปกครองนักเรียน จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในแต่ละขนาดโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ตำบล	ชื่อโรงเรียน	ขนาดสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง มหาสารคาม	คอนหว่าน	คอนหว่านหัวหนอง	ใหญ่	464	19
		บ้านหนองหล่ม	เล็ก	189	8
	ท่าสองคอน	บ้านท่าสองคอน	ใหญ่	414	18
		บ้านดงเค็งคอนหัน	เล็ก	158	7
กุฉีชัย	นาโพธิ์	บ้านนาโพธิ์	ใหญ่	357	15
		บ้านหัวนาคำ	เล็ก	118	5
	ห้วยเดย	บ้านสำโรง	ใหญ่	304	13
		บ้านหนองแคน	เล็ก	95	4
กันทรวิชัย	โคกพระ	อนุบาลกันทรวิชัย	ใหญ่	547	23
		คอกม้า	เล็ก	269	11
	ศรีสุข	ชุมชนบ้านลาด	ใหญ่	377	16
		หนองหัวหนองแคนกระบาก	เล็ก	237	10

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	ตำบล	ชื่อ โรงเรียน	ขนาดสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขียงฮิน	เขียงฮิน	บ้านเขียงฮิน	ใหญ่	1381	58
		บ้านหนองศิริราษฎร์	เล็ก	128	5
	กู่ทอง	บ้านขามเปี้ย	ใหญ่	356	15
		บ้านกู่ทอง	เล็ก	109	5
ชื่นชม	ชื่นชม	อนุบาลชื่นชม	ใหญ่	402	17
		บ้านโคกกลาง	เล็ก	122	5
	เหล่าคอกไม้	บ้านกระบาก	ใหญ่	428	18
		บ้านส้มกบ	เล็ก	136	6
แกดำ	แกดำ	อนุบาลแกดำ	ใหญ่	290	12
		บ้านเหล่าจันทนาฏ	เล็ก	265	11
	มิตรภาพ	ชุมชนมิตรภาพ	ใหญ่	309	13
		บ้านหนองขุ่น	เล็ก	161	7
โกสุมพิสัย	แพง	บ้านแพง	ใหญ่	541	23
		บ้านหนองโก	เล็ก	286	12
	โพนงาม	ชุมชนโพนงาม โพนสว่าง	ใหญ่	360	15
		บ้านคอนจำปา	เล็ก	250	10
รวม				9,113	381

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการสำรวจการมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบบสอบถาม
ดังกล่าวประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน เป็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนเป็นคำถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วม
ทางการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน เพื่อเลือกรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
ผู้ปกครองนักเรียน แล้วสรุปว่าประกอบด้วยเนื้อหาใดบ้าง

2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต

3. กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามที่จะสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย

4. ภารกิจงานตามกรอบแนวคิด ดังนี้

3.1 ด้านบริหารวิชาการ

3.2 ด้านบริหารงบประมาณ

3.3 ด้านบริหารงานบุคคล

3.4 ด้านบริหารงานทั่วไป

4. ประมวลความรู้จากข้อ 1, 2 และ 3 มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้
ครอบคลุมขอบข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนให้มากที่สุด

5. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อ
ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความ
เหมาะสม ความตรงตามเนื้อหา การใช้ภาษา และความถูกต้องของแบบสอบถาม แล้วนำข้อ
เสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

6.1 นายชัยสิทธิ์ ไชยโคตร วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

6.2 นายวิชัย กันหาชน วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตรวจสอบด้านการใช้ภาษา (Wording)

6.3 นายภาณุวัชร ปุระณะศิริ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ครู คศ. 2 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขตามที่ให้คำแนะนำ

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองเก็บข้อมูล (Try - Out) กับผู้ปกครองนักเรียนในอำเภอบ้านไผ่และอำเภอยักษ์ภูมิพิสัย จำนวน 60 คน และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 125 - 126) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

9. ปรับปรุงแบบสอบถามครั้งสุดท้าย แล้วนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

Rajabhat Mahasarakham University

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอแกลง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอเชียงยืน และกิ่งอำเภอชื่นชม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วตรวจลงรหัส และให้คะแนนโดยยึดหลักดังนี้

5	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มาก
3	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อย
1	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

2. กรอกรหัสและคะแนนลงในแบบฟอร์มลงรหัส (Coding Form) เพื่อสะดวกในการป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. แบบสอบถามตอนที่ 1 สภาพทั่วไปและภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (f) และร้อยละ (%)

4. แบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละงานเพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยอาศัยเกณฑ์เฉลี่ยของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 ถึง 5.00 จัดอยู่ใน	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ถึง 4.50 จัดอยู่ใน	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 ถึง 3.50 จัดอยู่ใน	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 ถึง 2.50 จัดอยู่ใน	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.50 จัดอยู่ใน	ระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในภารกิจแต่ละงานของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

6. วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (f) และร้อยละ (%)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ความถี่ (f)

1.2 ร้อยละ (%)

1.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติเพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในภารกิจแต่ละงานของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

2.2 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (f) และร้อยละ (%)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538 : 125 - 126)